



## OBSAH

Lužický kraj a lid	5
<i>Lidová próza z Horní a Dolní Lužice</i>	
Jak vlk ryby lovil (VN)	39
Vlkův šťastný den (ML)	41
Tři kozy a vlk (VN)	43
Mlsné kozy a vlk (ML)	44
Nepřátelství mezi pavoukem a mouchou a mezi kočkou a myší (ML)	45
Svině, husa, koza a vlk (ML)	46
Jak spolu válčili vlk a liška (VN)	47
Stará liška (VN)	50
I liška se nechá napálit (VN)	51
Liška a lovecký pes (ML)	52
Vojna čtvernožců a okřídlelců (ML)	54
Vlk a liška přáteli (ML)	55
Souboj psa s vlkem (ML)	57
O kohoutkovi a slepičce (ML)	58
Jeden pláče, druhý se směje (ML)	62

Rychlá žába (ML)	63
Býk a střízlík (ML)	63
Kocour a myška (ML)	64
Střízlík a čáp (VN)	64
Borovice (ML)	65
Chlapec mezi liškami (ML)	66
Starý a mladý vlk (ML)	68
Červená karkulka (ML)	69
Právo zůstane vždycky právem (VN)	71
Krejčí a pekař (ML)	74
Kosmodej (VN)	76
Cyketař (ML)	78
Krabat (ML)	79
Chlapec s kouzelným koněm (VN)	85
Ztracená a nalezená paní (VN)	88
Dva bratři myslivci (ML)	90
Bratříček a sestřička (VN)	91
Jank a Hanka (ML)	92
Bubeník (VN)	94
Tři zlatá pera (ML)	95
Tři prsteny (VN)	97
Popelůška (ML)	100
Modrá stuha (ML)	101
Zakletý princ (VN)	104
Zlatý dvorec (ML)	105
Zvonící lipka (VN)	107
Sirota, macecha a její dcera (ML)	110
Pan Hybšík (VN)	111
Palman a Hilžička (ML)	115
O Jankovi a jeho zlé maceše (ML)	117
Chlapeček jako paleček (ML)	119
Krásná a šeredná dívka (ML)	122
Ospalá žena a její silný syn (ML)	124
Černá a bílá princezna (JH)	126
O jednom, který nevěděl, co je bázeň a strach (ML)	127
Tři přátelé a pidimužik (ML)	129
Starý voják (VN)	132
Tři přání se vyplní (VN)	137
Dvanáct synů (VN)	140
Živá voda (VN)	142
Mošna, boty a trubka (VN)	145
Krejčík a dvanáct obrů (VN)	147
Krejčík a šest princezen (VN)	149
Děvčátko a trpaslíci (VN)	151

Mlynářova Hanka (ML)	153
Lipskulijanovo lože (ML)	154
Kovář a čert (VN)	156
Létající loď (VN)	157
Hloupý Honza (VN)	158
Jak se stal hloupý Honza moudrým králem (VN)	160
Smolný Pětr (VN)	166
Moudří synové (ML)	171
Tři bratři (VN)	172
Hraběcí dcera a ovčák (VN)	173
Nezlob se! (VN)	175
Silný čeledín (VN)	176
Chudý pekař a bohatý pán (VN)	178
Hrnec peněz (VN)	181
Muž a sova (ML)	183
Krátký len (ML)	183
Skřítkové v šesowském polním mlýně (ML)	184
Plivník jako tele (ML)	186
Plivník darem ludků (ML)	187
Ludkové u Třelného (ML)	188
Ludkové a ovčák (ML)	189
Łutský zvon (ML)	190
Skřítkův poklad (ML)	191
Kaponica (ML)	192
Duchové ve Wósmużowě a Lubijské hoře (ML)	194
Divoženka (ML)	196
Vodník a medvěd (ML)	197
Bitka s vodníkem (ML)	198
Vděčný vodník (ML)	200
Svatý Petr a čert (ML)	201
Černý a chudý (ML)	202
Čert koulí kuželky (ML)	203
Čarodějnice a její duše — myš (ML)	204
Tři matky (ML)	205
Hliněné dítě (ML)	206
Uhlíř a vítr (ML)	207
Vzdálená kmotra a její kmotřenka (ML)	208
Hora smrti (ML)	209
Čtyřiadvacátý kmotr (ML)	210
Smrt kmotřička (ML)	211
Čertovo posezení (VN)	212
Nesmíš se ohlédnout (VN)	213
Vlkodlak (VN)	214
Noční lovci (VN)	215



Jak čert u Sprévy oral (VN)	216
Medvěd sežral medvěda (VN)	217
Kosířka (VN)	217
Blud (VN)	217
Blaník (VN)	218
Husa čarodějnice (VN)	219
Valpuržina noc (VN)	220
Stará Jakubicka (ML)	221
Zakopané bohatství (VN)	222
Kotlík peněz (VN)	223
Začarované peníze (VN)	224
Vurlava (VN)	225
Srbský král (JH)	225
Srbský král na zámeckém vrchu u Bramy (JH)	226
Lipje (JH)	227
Zařikání kulí (ML)	228
Žehnání pušky (ML)	228
Aby se vyhrál soudní spor (ML)	228
Někoho zamknout (ML)	229
Rybářská kouzla (ML)	229
Čáry proti kouzelníkům a kouzelnicím, kteří lidi nebo skot očarovali, proti zlodějům a jiným škůdcům (ML)	229
Jak si můžeš přičarovat vojsko pěšáků nebo jízdy (ML)	230
Lidová anekdota (ML)	231
Holané vybírají včelám med (ML)	232
Mnoho dětí (ML)	232
Byl bych moudřejší (ML)	233
Z doby obracení Srbů na křesťanství (ML)	233
S kůrkou na houby (ML)	234
Kdy ses najedl raků? (ML)	234
Odpověď pasačky krav (ML)	234

*Lidové písně z Horní Lužice*

Písně lyrickoepické

Srbská vítězství	237
Vodník	238
Rubáš	241
Loupežníci	243
Sirota	245
Hilžička a Oldrášek	247
Otrávený Hindrášek	249
Věrná láska	251

Záchrana	253
Nedůvěřivá nevěsta	255
Pokažená schůzka	256
Matčina kletba	257
Smutná svatba	258
Zběhové	260
Nalezená sestra	261
Bitka o milou	263
Malované růže	264
Posel	266
Milé způsoby nade vše	267
Pospolitost milých	268
Hra o milého	270
Andriáš a Rajsenberg	271

#### Písňe lyrické

Líbezná přirovnání	273
Růžičky	274
Výzva k tanci	274
Na člunu	274
Letní vandrování	275
Milý při orání	275
Pravdomluvné děvče	276
Nocleh v lese	277
Marná výmluva	277
Rozhodnutí děvčete	278
Nezdolná láska	279
Nerozluční milenci	280
Stálost	282
Láska k jediné	283
Nemožnost	283
Nebojácna	284
Hrušky	285
Zpupnost	286
Marné pokušení	286
Ponaučení od větvičky	288
Přelétavý hoch	289
Různé důsledky	289
Prodej se, děvčátko	290
Smutné myšlenky	290
Změna	291
Různé zvyky	291
Ušlechtilé smýšlení děvčete	292

Zašlá láska	292
Hádanky	293
Jízda na saních	294
Návštěva milého	295
Dárek z jarmarku	296
Rozchod	297
Špatná náhrada	298
Smutné děvče	298
Dívka nemůže zapomenout	299
Nářek a útěcha siroty	300
Stesky starcovy	300
Jak se chová svobodný mládenec	301
Na obrátku	301
Svatební	302
Veselí Zlýčané	302
Sedlákova stížnost	303
Žertovná	304
Zvířecí	305
Podivná příhoda	307
Řetězovka	308

*Lidové písně z Dolní Lužice*

Písně lyrickoepické

Válečná píseň dolnolužická	313
Svatý Jiří	314
Věčná láska	316
Špatný plavec	318
Jde do zahrady panenka	318
Lov na srnku	320
Sedmiletá mzda	321
Vysvobození	323
Mrtvá milá	325
Utonulý milý	326
Zabitý král	328
Nejdražší švagr	328
Milý přišel	330
Prohraná milá	331
Všechna námaha je marná	332
Zvolení nevěsty	333
Dívčina volba	335
Odvezená princezna	335

Písňe lyrické

Opuštěné děti	337
Divný ptáček	338
Provdej se, holčičko	338
Prsten	339
Jarmark	340
Rozmluva	341
Rozehnaní milenci	341
Přání	342
Zač stojí kupec	342
Dívčí nářek	343
Výčitky	343
Mluvka	345
Matka češe dceru před oddavkami	346
Liza a Hanzo	346
Nevěsta se loučí	347
Plačící nevěsta	349
Takovou si neber	350
Bitý muž	350
Všelijaká koupě	352
Každému jeho	352
Liška a kačenka	353
Orlova svatba	354
Příslloví (JU a ML)	355
Říkadla (JU)	358
Vydavatelské poznámky	363
Slovníček	370

*Zkratky u prózy označují tyto překladatele: Jiřího Horáka (JH), Miloslavu Lorencovou (ML), Vlastu Netolickou (VN). Poesii přeložila Jarmila Urbánková za jazykové spolupráce Antonína Frinty a Ludmily Šmídové.*

